

Principy spravedlivé a efektivní podpory

Návrh Komory OZE na korekci nastavení podpory rozvoje nových obnovitelných zdrojů z Modernizačního fondu.

Komora obnovitelných zdrojů energie, z.s. navrhuje nediskriminační nastavení dotací pro nové obnovitelné zdroje poskytovaných z Modernizačního fondu, konkrétně z programu č.2 RES+.

Na co reagujeme? Návrh *Obecného programového dokumentu k implementaci Modernizačního fondu* definuje v Programu č. 2 Nové obnovitelné zdroje energie za cílové příjemce podpory „**Držitele licence pro podnikání v energetických odvětvích (výroba elektřiny)**“. Výrobci elektřiny, kteří jsou zařazeni do systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, si takto definované příjemce vykládají tak, že 100% alokace bude určeno právě a pouze jim. V sektoru čisté energetiky panují opodstatněné obavy, že tito velcí výrobci použijí velmi štědré státní dotace, aby za ně stavěli předražené velké fotovoltaické elektrárny a velká akumulární úložiště (baterie). **Proto je nezbytné textaci změnit tak, aby finanční podpora Programu 2. RES+ na obnovitelné zdroje byla přístupná všem typům zájemců bez rozdílu.**

Navrhujeme nové vymezení příjemce podpory: “Budoucí vlastník plánovaného nového obnovitelného zdroje.”

Model přidělování investiční podpory by měl splňovat tři základní principy:

- 1) **princip otevřenosti všem okruhům příjemců** (do nové obnovitelné energetiky se zapojují občané, živnostníci, malé a střední firmy či obce, a to přímo či prostřednictvím komunitní energetiky)

Okruh příjemců podpory nebude nijak omezený, tzn. o podporu bude moci požádat každý budoucí vlastník plánovaného nového obnovitelného zdroje.

- 2) **princip 60-60 / stát preferuje lokální výrobu z OZE a v případě fotovoltaiky instalace na budovách a okolí před výstavbou ve volné krajině**

Minimálně 60 % alokace RES+ bude rezervováno pro obnovitelné zdroje energie určené primárně pro lokální spotřebu (stát pro první selhání v regulaci rozvoje OZE musí podpořit především decentrální rozvoj OZE)

V případě FVE bude minimálně 60% alokace pro FVE určeno pro zdroje, které jsou instalovány v místě lokální spotřeby či poblíž, tzn. jako součást obvodové konstrukce budovy (střecha, fasáda, balkon, přístřešek) nebo okolí (zpevněné či nevyužité plochy),

3) princip dotační transparentnosti

Provádění pravidelné transparentní kontroly přiměřenosti podpory a motivačního efektu, aby bylo zcela vyloučeno poskytování nepřiměřené podpory, případně dotování projektů, které se uplatní na trhu bez podpory.

Provádění evaluace technicko-ekonomických parametrů a stanovení přiměřené výše dotace, která bude v případě využívání aukce pro velké instalace použita, jako maximální v soutěži přípustná. Monitorování technicko-ekonomických parametrů bude kontinuální, změna v případě změn na trhu. Technologicky specifické aukce, které budou použity pro velké projekty, budou vyhodnocovány na základě jediného kritéria, a to požadované dotace.

Zdůvodnění:

Modernizační fond bude hlavním finančním nástrojem podpory budoucího rozvoje obnovitelných zdrojů energie. Program 2 RES+ disponuje nejvíce prostředky z Modernizačního fondu (38,7 % z předpokládaných 150 až 200 mld. Kč), Program 2 RES+ Modernizačního fondu tak bude s očekávanou alokací cca 60 až 80 mld. zdaleka největším (a někde i jediným) podpůrným nástrojem rozvoje nových obnovitelných zdrojů v příští dekádě.

Obnovitelné zdroje jsou z principu decentralizovanými zdroji energie. Jejich základní výhodou je, že dokáží vyprodukovat energii v místě či poblíž místa spotřeby. V případě výroby obnovitelné elektřiny její lokální spotřeba zatěžuje energetickou síť pouze omezeně a současně snižuje závislost spotřebitele na dodávkách externí energie.

Právě decentralní charakter OZE umožňuje občanům, malým a středním podnikatelům, obcím a energetickým komunitám, aby se zapojili do výroby (a spotřeby) obnovitelné energie. Energetická transformace se podle nového evropského modelu již zdaleka netýká pouze energetických společností.

Demokratizace energetiky, tedy zapojování široké občanské i podnikatelské veřejnosti do sektoru výroby energie, je základním principem transformace energetiky na obnovitelnou. Jde o zapojování občanů, živnostníků, malých a středních firem či obcí, a to přímo či prostřednictvím komunitní spolupráce do energetiky. Se zapojením velkých podniků se přirozeně počítá rovněž, ty, obzvláště z energetiky ale z principu nepotřebují žádné zvýhodňování, natož pak přednost či dokonce výlučnost v nároku na podporu. Je nutné připomenout, že druhá největší část Modernizačního fondu Program 1 HEAT s 26% alokací (min. 40 mld. Kč) a Program 3 ENERGETICS s 13,3% alokací (20,5 mld. Kč) jsou rovněž připravovány zejm. pro velké podniky, ve většině zapojené do systému EU ETS.

Dalším důležitým důvodem, proč by měl stát v období 2020 až 2030 upřednostnit decentralizovanou výrobu obnovitelné energie před velkými instalacemi, je vlastnictví těchto zdrojů. Rozptýlené vlastnictví decentralních zdrojů vede k tomu, že benefity v podobě snížení

nákladů na energie využíváním vlastní spotřeby z lokálního zdroje OZE jsou distribuovány mezi široké spektrum vlastníků těchto zdrojů, a to je základní princip demokratizace energetiky. Z velkých instalací OZE profitují zejména velké energetické společnosti. Po státem špatně řízeném rozvoji fotovoltaických elektráren v letech 2009 a 2010, kdy došlo k enormnímu rozvoji velkých solárních parků mnohdy vlastněných velkými firmami, je nyní nezbytné, aby stát takovou chybu neopakoval po desetiletí znovu. Otevřené, férové a přiměřené nastavení podpory z Modernizačního fondu je proto nezbytností a zásadním úkolem, před kterým Ministerstvo a Vláda stojí.